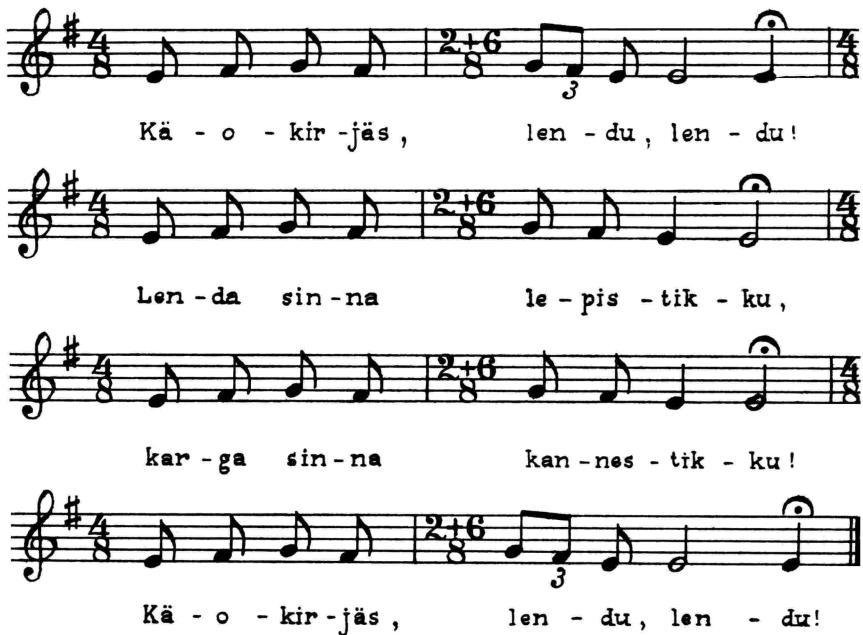

C. Lastelaulud.

1. LEPATRIINU.

Kagu-Eesti.

Kä - o - - kir - jäs , len - du , len - du !

Len - da sin - na le - pis - tik - ku ,

kar - ga sin - na kan - nes - tik - ku !

Kä - o - - kir - jäs , len - du , len - du !

Mööda kätt ronivale lepatriinule lauldakse:

Käokirjäs, lendu, lendu!
Lenda sinna lepitikku,
karga sinna kannestikku!
Käokirjäs, lendu, lendu!

Üles kirjutanud A. Winter Võnnu (Cēsise) linnas 1886. aastal. Laul põlvneb Kagu-Eesti üleskirjutaja lapselõvest (OES, SK 607, 7/8 ja 10 (3)).

2. IIRDE-PIIRDE.

Kergelt.

Kodavere.

Iirde, piirde,
iire-piire ristiku,
kukekaala kabliku,
kanakaala jõhviku.

Laulnud Mari Poks, 66 a. vana, Kodavere kihelkonnas, Kavastu vallas, Koosa külas 1905. aastal. Üles kirjutanud A. Liiv ja J. Raja (EÜS II 281 (30) ja 338 (50)).

3. SÖMERALT SÖRMIKULE.

Haljala.

1)

Sö-meralt sain Sör-mi - kul-le , Sörmikult sain Narmikul-le .

4.Naa - da - põi - dalt
= 6,8
1) var.

Võttis lõpus kaunis tihti sol asemel re.

Sõmeralt sain Sõrmikulle,
 Sõrmikult sain Narmikulle,
 Narmikult sain Naadapöida,
 Naadapöidalt sain Pügala,
 5 Pügalast sain Pöidaristi,
 Pöidaristist sain Rimula,
 Rimulast sain Rõngassuoni,
 Rõngassuonilt sain Sõmera.

Viimaselt värsilt minnakse harilikult jälle üle algusele.

Lauinud Viilip Klaas, 50 a. vana, Haljala kihelkonnas, Vihula vallas, Kõdu külas 1913. aastal. Üles kirjutanud K. Viljak (EÜS X 1445 (29)).

4. KITS, KARJA!

Kuusalu.

1-4. Kits ki - lu kar - ja , ü - le me - re
 mar - ja , mul - le ei - ni tuo - ma !
 Mi - na ei - näd leh - mä - le .

Kindel tempo.

* Puhas fa#. Ainult harva kuuldus pisut madalam.

Kits kilu karja,
 üle mere marja,
 mulle eini tuoma!
 Mina einäd lehmäle,
 5 lehm mulle piimä.
 Mina piimä porsale,
 porsas mulle külg.
 Mina külid ämmäle,
 ämm mulle kakku.
 10 Mina kakku kalevile,
 kalev mulle kulda.

Mina kulla tammele,
tamm mulle lehti.
Mina lihed lambale,
lammas mulle villa.
15 Mina villad viipsipuuusse —
sielt kuon kuuekase,
vanutelen vaibakase.
Siis saab karjatse kasuka,
20 sulaselle suured sukkad,
perepojal pikkad püksüd,
vabadikkule varugad,
talupojale tallugad,
enesele einämütsü.

Lapsele laulduud.

Laulnud Ann Katmuk, 77 a. vana, Kuusalu kihelkonnas, Kolga vallas, Kiiu-Aabla külas 1911. aastal. Üles kirjutanud K. Viljak ja G. Vilberg (EÜS VIII 2521 (105) ja 1967/8 (232)).

5. KITS, KARJA!

Kursi.

1-4. Kits, ki - du kar - ja , ü - le me - re met - sa ,
 too mul - le ei - na ! Mi - na ei - na leh - ma - le .

Kits, kidu karja,
üle mere metsa,
too mulle eina!
Mina eina lehmale,
5 lehm mulle piima.
Mina piima põrsale,
põrsas mulle külge.
Mina külge ämmale,
ämm mulle kakku.
10 Mina kakku reole,
reo mulle kulda.
Mina kulda tammele,
tamm mulle lehte.

Mina lehte lambale,
15 lammas mulle villa.
Mina villad veerikule —
sulasele suured sukad,
enesele einamütsi,
karjalapsele kapukida,
20 perepojale pikad püksid.

Laulnud Madli Saeale, 82 a. vana, Kursi kihelkonnas, Puurmanni vallas, Ruupa külas 1911. aastal. Üles kirjutanud J. ja M. Kärt (EÜS VIII 290 (20) ja 235 (23)).

6. HIR SÖIDAB METSA.

Sangaste.

1. Kos sa sōidat , ti-re-ke-ne , tsir-ku , nir-ku?

Kos sa sōidat, iirekene,
tsirku, nirku?
Mōtsa puid ragume.
Agu puu pähä satas?
Ma karga kannu ala.
5 Vaist sa sinna ärä külmät?
Ma tii til'le tulõkõsõ.
Vaist kött ärä kõrbes?
Mina võia vōismagõ.
Kost sa tühi või saad?
10 Noorõ naisõ nurmikust,
vana naisõ vaksikust.

Laulnud Eva Emers, 60 a. vana, ja Lotta Anderson, 70 a. vana, Sangaste kihelkonnas, Sangaste vallas 1909. aastal. Üles kirjutanud A. Kiiss, A. Möttus ja J. Sossi (EÜS VI 208 (77) ja 332 (15)).

7. LIIRI-LÖÖRI.

Kuusalu.

Lier-lier linnukane,
kus sinu pesikäne?
Kuivane kuuse tutkamessa.
Kus sie kuiv kuusk?
5 Vanamies raius sen maha.
Kus sie vanamies?
Suri pellupiendra päälle.
Kus sie pellupienar?
Karuputkid kasvid päälle.

- 10 Kus nie karuputkid?
 Nuor neits niitis maha.
 Kus sie nuor neits?
 Kivipuussa kiikumassa,
 jahupuussa jahvamassa.
- 15 Kus sie kivipuu,
 kus sie jahupuu?
 Vesi vei nie ala.
 Kus sie viekäne?
 Must ärg riüüpäs viekäse.
- 20 Kus sie ärjäkäne?
 Madu naulas ärjäkäse.
 Kus sie maukane?
 Kukk sie nogas maukase.
 Kus sie kugukane?
- 25 Kull vei kugukase.
 Kus sie kullikane?
 Venelased veid ärä.
 Kus nie venelased?
 Kümmene külä taga,
- 30 seitsmäne mere taga.

Karjalapse laul.

Laulnud Ann Katmuk, 77 a. vana, Kuusalu kihelkonuas, Kolga vallas, Kiiu-Aabla külas 1911. aastal. Üles kirjutanud K. Viljak ja G. Vilberg (EÜS VIII 2521 (106) ja 1968/9 (233)).

8. LIIRI-LÖÖRI.

Pärnu-Jaagupi.

MM ♩ = 176

1-2. Lii-pi - lõõ-ri lõ - o - - ke-ne , pii-ri-pääri pääsu-ke-ne

1) Lõpp

28. ka - da - ri - ku kait-se - jaks

Liiri-lõõri lõokene,
 piiri-pääri pääsukene,
 kus su kulla pesakene?
 Metsas märja männa otsas.

- 5 Kus see märga mänd on jäänud?
Vanamees on maha raiund.
Kus see vanamees on jäänud?
Vanamees on ära surnud.
Kus see vanamees on maetud?
10 Pikka pölluopeenaresse.
Kus see pölluopeenar jäänud?
Mustad ärjad peenra künnud.
Kus need mustad ärjad jäänud?
Karu murdnud mustad ärjad.
15 Kus see karu oli jäänud?
Karu pilliroog läinud.
Kus see pilliroog on jäänud?
Vikat pilliroo on niitnud.
Kus see vikat ise jäänud?
20 Kõvasi vikati kulutand.
Kus see kõvas ise jäänud?
Kanad siblind sõnnikusse.
Kus need kanad ise jäänud?
Kull viind kanad taeva alla.
25 Lööme kokku kolmed köied,
lähme kulli otsimiae
meie metsa oidijaks ja
kadariku kaitsejaks.

Laulnud Katarina Lõo, 64 a. vana, Pärnu-Jaagupi kihelkonnas, Enge vallas 1929. aastal. Üles kirjutanud E. Oja ja E. Treu (ERA III 2, 65 '(57) ja II 17, 168/9 (118)).

9. LIIRI-LÖÖRI.

Pärnu-Jaagupi.

MM $\text{♪} = 152$

sol Lii-ri - löö-ri lō - o - ke - ne , pii-ri-pää ri pää-su-ke-ne.

1) Löpp

Laulnud Jaan Madisson, 58 a. vana, Pärnu-Jaagupi kihelkonnas, Are vallas, Eapere külas 1929. aastal. Üles kirjutanud E. Oja (ERA III 2, 9 (2) < ERA, Fon. 210-b).

10. KUIDAS KAPSAD KASVASID?

Kuusalu.

16. Te-re , te-re , Ki-le-ve-re Kaarel! Kas nied kap-sad
 kas - vid teil? Jah nied kap-sad kas - vid meil
 Eks siis ol - nud i - a küll Jaa mis i - a
 sie küll o - li — kits läks ai - da . rais-kas kap-sad.

- Tere, tere, Kilevere Kaarel!
 Kas nied kapsad kasvid teil?
 — Jah nied kapsad kasvid meil.
 Eks siis olnud ia küll?
 — Jaa mis ia sie küll oli —
 5 kits läks aida, raiskas kapsad.
 Eks siis olnud kahju küll?
 — Jaa mis kahju sie küll oli —
 ma tapsin sügise kitse ära,
 liha panin kerikselle.
 10 Eks siis olnud ia küll?
 — Jaa mis ia sie küll oli —
 rasva tilkus liede,
 pani mu tua põlema.
 Eks siis olnud kahju küll?
 15 — Jaa mis kahju sie küll oli —
 ma akkasin tuba tegema,
 tuba tegema, koda koguma,
 teist aga palki siademaie.
 20 [Eks siis olnud ia küll?
 — Jaa mis ia sie küll oli —]
 palk aga kukkus naise pähe.

Eks siis olnud kahju küll?
 — Jaa mis kahju sie küll oli —
 25 ma sain uue ja parema,
 läksin kiriku kihlama.
 Eks siis olnud ia küll?
 — Jaa mis ia sie küll oli —
 30 papp aga naeris naise ära.
 Eks siis olnud kahju küll?
 — Jaa mis kahju sie küll oli —
 35 papp andis mulle paatäie raha.
 Eks siis olnud ia küll?
 — Jaa mis ia sie küll oli —
 40 ma panin oue aupinu otsa,
 varas varastas selle ära.
 Eks siis olnud kahju küll?
 — Jaa mis kahju sie küll oli —
 45 ma lõin selle varga maha.
 Kus sa teda maha matsid?
 — Ma matsin pollupoenderasse.
 Kus sie pollupoenar sai?
 — Küüdid ärjäd kündsid poentra.
 Kus nied küüdid ärjäd said?
 50 — Karu murdis küüdid ärjäd.
 Kus sie karu ise sai?
 — Karu läks pika pilliruogu.
 Kus sie pilliruogu sai?
 — Vikkat niitis pilliruogu.
 Kus sie vikkat ise sai?
 55 — Luisku rikkus vikkatimme.
 Kus sie luisku ise sai?
 — Luisk jäi metsä kannu otsa.

Laulnud Joosep Kilström, 59 a. vana, Kuusalu kihelkonnas,
 Kolga vallas, Pedaspää külas 1911. aastal. Üles kirjutanud K. Viljak ja
 G. Vilberg (EÜS VIII 2513 (65) ja 1726/7 (85)).

11. KITS EI LÄHE KOJU.

Kuusalu.

A.

Me - ni suo - ni met - tä , me - ni ki - li

B. kans . Tu - li tu - li vas - ta .

„Hü - vä tu - li , kau - nis tu - li ,

C. pol - da tä - mä tan - - gu !“

Ei tu - li tan-gu pol-da , ei tan-gu

sut - ta läö , ei su - si kue-ra süö ,

ei kue-ra ki - li au - gu , ei ki - lf

ko - di me - ne il - ma suo - ni kan - da - ma - ta .

Ülaltoodud viis vastab kumulatiivse ahellaulu viimasele salmile. Igas eel-mises salmis lõpust arvates on C-osa ühe värsi võrra lühem.

Meni suoni mettä,
meni kili kans.
Tuli kuera vasta.
«Hüvä kuera, kaunis kuera,

⁵ augu tädä kili!»
Ei kuera kili augu,
ei kili kodi mene
ilma suoni kandamata.

¹⁰ Meni suoni mettä,
meni kili kans.
Tuli susi vasta.
«Hüvää susi, kaunis susi,
süö tämä koera!»
Ei susi kuera süö,
¹⁵ ei kuera kili augu,
ei kili kodi mene
ilma suoni kandamata.

Meni suoni mettä,
meni kili kans.
²⁰ Tuli tangu vasta.
«Hüvää tangu, kaunis tangu,
lüö tädä sutta!»
Ei tangu sutta lüö,
ei susi kuera süö,
²⁵ ei kuera kili augu,
ei kili kodi mene
ilma suoni kandamata.

Meni suoni mettä,
meni kili kans.
³⁰ Tuli tuli vasta.
«Hüvää tuli, kaunis tuli,
polda tämä tangu!»
Ei tuli tangu polda,
ei tangu sutta lüö,
³⁵ ei susi kuera süö,
ei kuera kili augu,
ei kili kodi mene
ilma suoni kandamata.

Suome laul.

Laulnud Gustav Einstruk, 60 a. vana, Kuusalu kihelkonnas,
Kolga vallas, Hara külas 1911. aastal. Üles kirjutanud K. Viljak ja G. Vilberg
(EÜS VIII 2535 (170) ja 1708 (54)).

12. PARMU MATUS.

Pöide.

MM $\text{♪} = 180$

Te - re , te - re , tölb - i - ke ! Kus sa lä - hed ,
 lü - hi - ke ? Ma läe par - mu ma - tu - se - le .

Kes sel - le par - mu ä - ra tap - pis . Si - ga si - pu - tas
 sō - ra - ga , lam - mas lai - a än - na - ga ,

o - bu umb - se rau - a - ga , va - si - kas o - ma
 va - sa - ri - ga , le - hem le - he - a - ga - ga .

Tere, tere, tölbike!
 Kus sa lähed, lühike?
 Ma läe parmu matusele.
 Kes selle parmu ära tappis?
 Siga siputas sõraga,
 lammas laia ännaga,
 obu umbse rauaga,
 vasikas oma vasariga,
 lehem lehe-agaga.

Lauldi last süles kiigutades.

Laulnud Anna Kivi, 71 a. vana, Orissaare rajoonis, Laimjala külanõukogus (= Pöide kihelkonnas, Laimjala vallas, Asva külas) 1956. aastal.
Üles kirjutanud H. Tampere ja O. Niinemägi (RKM II 54, 534/5 (10) ja 182/3 (2)).

13. KADAKA KAI.

Pöide.

MM ♫ = 172

Ei - lu, lei - lu, Le-pa Tii - u, kas sa nä - gid
Ka-da-ka Kai-e? Kai läks metsa ma-da-ru - le,
ma - da - ru - le, rot-si - ku - le, koer o - li kör - vas,
änd o - li rōngas, tu-ba-ka-kott o - li koe-ra än - das.

Eilu, leilu, Lepa Tiiu,
kas sa nägid Kadaka Kiae?
Kai läks metsa madarule,
madarule, rotsikule,
5 koer oli körvas, änd oli rōngas,
tubakakott oli koera ändas.

Last kiigutades.

Laulnud Anna Kivi, 71 a. vana, Orissaare rajoonis, Laimjala külanõukogus (= Pöide kihelkonnas, Laimjala vallas, Asva külas) 1956. aastal.
Üles kirjutanud H. ja E. Tampere (RKM II 54, 531 (1) ja 388/9 (2)).

14. KADAKA KAI.

Pöide.

MM J =158

Ei-lu, lei-lu, Le-pa Trii-nu, o-led sa Kada-ka
 Kai-e näi-nud? Kai läks muiste ma-da-rui - le,
 üll o-li peas ja pill o-li suus ja sai-a-kakk o-li kaine-lus.
 parlando
 Koer o-li kör-vas, änd o-li röngas, pandikorv o - li koe-ra ändas.

Eilu, leilu, Lepa Triinu,
 oled sa Kadaka Kaie näinud?
 Kai läks muiste madaruile,
 üll oli peas ja pill oli suus ja
⁵ saiakakk oli kainelus.
 Koer oli körväs, änd oli röngas,
 pandikorv oli koera ändas.

Laulis istudes, laps süles. Õõtsutas ülakeha ette- ja tahapoole.

Laulnud Liini Ränk, 53 a. vana, Orissaare rajoonis, Pöide külanõukogus (= Pöide kihelkonnas, Maasi vallas, Orinõmme külas) 1956. aastal. Üles kirjutanud H. Tampere ja O. Niinemägi (RKM, Mgn. II 18-e).

ДЕТСКИЕ ПЕСНИ.

1. Божья коровка. Поется ползущей по руке божьей коровке, чтобы она полетела.
2. Ийрде-пийрде (Игра слов).
3. Сымерана Сырмик. (Цепная песня с фантастической топонимикой).

- 4—5. Иди, коза, пастись! (Цепная песня).
6. Мышь едет в лес. (Цепная песня).
- 7—9. Лири-лыри. (Цепная песня).
10. Как росла капуста? (Цепная песня, ср. Н. П. Андреев, Указатель сказочных сюжетов. Ленинград, 1929, № 2014: Хорошо да худо).
11. Коза не идет домой. (Кумулятивная песня, ср. Андреев, Указатель № 2015: Козу гнать).
12. Похороны овода. Рассказывается о том, как животные убили овода.
- 13—14. Кадака Кай. Юмористическая песня о Кай, которая идет в лес собирать подмаренник.